

AKO BUDOVAŤ MLADÉ PUBLIKUM

AUTORKA: Dina Pokrajac, Dokukino KIC Manager (Restart, Chorvatsko)

- > Ako budovať mladé publikum
- > Nepatronizuj
- > Základy filmu – láska k filmom začína v útlom veku
- > Dokukino v éteri – účasť je kľúčová
- > Osem hlavných pravidiel:

“Náš program sa primárne sústreďí na mladých divákov, najmä na študentov, ktorých sa snažíme podporovať v tom, aby v sebe rozvíjali otvorené kritické myslenie a zúčastňovali sa na interaktívnych diskusiách. Zároveň chceme propagovať umelecky spracované dokumenty zaoberajúce sa spoločenskými témami. Pevne veríme v budúcnosť kina a cítime, že nič sa nevyrovná čaru filmového podujatia, starostlivo vybranému filmovému programu a spoločnému zážitku z pozerania a analýzy týchto filmov.”

Dina

Ako budovať mladé publikum

V Chorvátsku nenavštevuje kino na pravidelnej báze až 40% ľudí vo veku 16-29 rokov. Zároveň treba poukázať na fakt, že podľa počtu predaných lístkov väčšina mladých návštevníkov kina patrí k skupine, ktorá sleduje americkú produkciu, teda hollywoodske franšízy a trháky. Naopak, nezávislá európska produkcia výrazne zaostáva (americké filmy pripadajú na 82% divákov). Tí, ktorých považujeme za “prirodzene digitálne zručných”, vyrastali už s internetom a komunikujú prevažne prostredníctvom sociálnych sietí a digitálnych technológií. Kríza spôsobená pandémiou COVID-19 ešte umocnila dopyt mladej generácie po online obsahu a navyše prispela k tomu, že ľudia pozerajú filmy všelijakými individuálnymi a cudzími spôsobmi na rôznych digitálnych obrazovkách. Tieto čísla sú alarmujúce a len podčiarkujú to, že dlhodobé prežitie nezávislých kín je neisté.

V Dokukine v Chorvátsku sme rozbehli niekoľko programov pre deti, mládež a mladých dospelých s cieľom čeliť týmto negatívnym tendenciám, a to tak, že podporujeme účasť a demokratizujeme výber filmov, produkciu a distribučný proces.

Aj keď nevlastníte kino, možno vás táto kapitola bude inšpirovať k práci s mladými divákmi – s pribúdajúcim vekom sa z nich môžu stať pravidelní návštevníci.

Ak chcete začať premietiť filmy v školách, musíte si vytvoriť vlastnú sieť kontaktov medzi učiteľmi, profesormi a vychovávateľmi, s ktorými vychádzate dobre a ktorí si radi vypočujú vaše návrhy ohľadom filmov. Môžu to byť vaši bývalí učitelia alebo známi vašich priateľov, či kolegov. Títo pedagógovia sú kľúčom od brány – potrebujete si ich získať na svoju stranu, aby ste sa dostali k deťom a tínedžerom. To oni vás podržia, keď sa budete dohadovať s prehnane starostlivými a ustráchanými rodičmi, či s riaditeľmi, ktorí sa do všetkého miešajú. V Chorvátsku to závisí od školy – niekedy musíte získať povolenie od riaditeľa alebo školského poradcu, väčšinou však rozhodnutie stojí na učiteľoch. Povolenie zo strany rodičov sa zvyčajne nevyžaduje, ale pokiaľ ide o kontroverznú tému a dieťa im o nej neskôr rozpráva, môžu robiť problémy, takže odporúča sa byť pripravený na negatívnu reakciu, príp. informovať rodičov o veci vopred. Je mimoriadne dôležité získať si dôveru pedagógov - a to sa vám podarí jedine cez osobný kontakt. Povesť a dôvera sa budujú roky a len jeden zle vybraný alebo nevhodný film postačí na to, aby sa toto puto narušilo. Uistite sa teda, že ste výber filmu pre mládež odkonzultovali so všetkými príslušnými osobami.

Nepatronizuj

Pokiaľ organizujete program pre mladých divákov, pamätajte si, že sa netreba správať príliš protektorsky. Chceme im vštípiť určité hodnoty a chceme poukázať na umelecký prínos istých filmov, je však dôležité zahrnúť publikum do rozhodovacieho procesu – pýtajte sa, aký majú názor na to, čo pozerajú a berte to do úvahy pri budúcich výberoch. Je dôležité poučiť deti o možnostiach v rámci dokumentárneho žánru. Mnohé z nich už v televízii videli dokumenty o zločinoch, živote v divočine, či histórii, nezamýšľajú sa však nad nimi ako nad formou umenia. Pozvite filmárov alebo filmových kritikov, ktorí vedia analyzovať štruktúru filmu a priblížiť, ako film pristupuje k danej téme, či ako zobrazuje jeho hlavné postavy.

Nepodceňujte dôležité témy a prelomové filmy a nevyhýbajte sa im len preto, že je náročnejšie ich spracovať. Všetko, čo stojí za námahu, si vyžaduje isté úsilie, a ak naučíte deti chápať komplexnejší obsah, pomôžete im formovať ich budúci vkus – učiť sa pozeráť film je to isté, ako učiť sa čítať. Je to zručnosť, ktorú získavame trpezlivosťou, dialógom a výmenou. Raz sme v Dokukine premietali film pre stredoškolákov. Ich učitelia si mysleli, že sa študenti budú nudiť, lebo sme vybrali **KRAJINU MEDU** – veľmi pomalý, umelecký film, deti však naňho reagovali veľmi dobre. Bolo úžasné sledovať, ako si všimli jeho umeleckú jemnosť a ako sa vyjadrovali, že to vyzeralo skôr ako hraný film, než dokument. Pomohlo to tiež oživiť odvekú diskusiu o vzťahu medzi dokumentom a realitou a o zdanlivej objektivite kamery. Keďže sme túto tému chceli deťom priblížiť, pozvali sme k nám aj ozajstného včelára, aby ich naučil niečo o výrobe medu a porozprával o umení chovu včiel.

Láska k filmom začína v útlom veku

Dôležité je organizovať aj praktické aktivity, napríklad workshopy zamerané na výrobu filmových plagátov, videohier, či krátkych dokumentov. Naučte deti pracovať s programom na úpravu videa a spoznávajúte s nimi kinematografické témy prostredníctvom obrazu a zvuku. My sme, napríklad, prišli so vzdelávacím programom **FILMSKA POČETNICA (ZÁKLADY FILMU)**, ktorý by mal uplatňovať inovatívny a originálny prístup k filmovému vzdelaniu od raného veku. Tento program umožní deťom v predškolskom a školskom veku spoznať a zvládnuť základné princípy filmovej a mediálnej tvorby s pomocou rôznych tematických modulov – kamera, strih, písanie scenárov a príbehov, filmová hudba, zvuk a stereo zobrazovanie, 3D modelovanie, experimentálna filmová tvorba, interaktívna a stop-motion animácia, kyanotypia a rôzne iné techniky.

Účasť je kľúčová

V roku 2023 sme spustili *Dokukino Eter (Dokukino v éteri)*, nový program o filme, ktorý realizujeme na mesačnej báze. V rámci tohto projektu pomáhame študentom samostatne vyberať filmy, moderovať diskusie s hosťami, plánovať a organizovať podujatia. Séria stretnutí s filmovými umelcami nám umožňuje predostrieť im unikátny pohľad na tvorivý proces, ale aj podporiť ich kreatívne samovyjadrenie prostredníctvom workshopov a digitálnej kampane *Gledaj svijet, mijenjaj svijet (Vidieť svet, zmeniť svet)*. V nej natáčajú na svoje smartfóny krátke tematické

videá, čím sa Dokukino stáva miestom kreativity a objavovania nových talentov. Ak sa chceme dostať k cieľovému publiku, musíme si na takéto projekty vybrať tých správnych partnerov.

Projekt nadviazal spoluprácu so Študentským klubom
FAKULTY POLITICKÝCH VIED UNIVERZITY V ZÁHREBE a s
populárnym miestnym študentským rádiom **RADIO STUDENT**.
Vďaka tejto iniciatíve môžu študenti zohrávať aktívnu a tvorivú
úlohu v organizačnom procese a usporadúvať jednorazové
podujatia – učia sa byť zodpovední za všetky stránky
premietania, od výberu filmov až po ich propagovanie.

Osem hlavných pravidiel:

- zakomponujte do svojich premietaní diskusie – povzbudte mladé publikum k tomu, aby kladlo otázky a vyjadrovalo svoje názory
- vybudujte si vlastnú sieť kontaktov medzi učiteľmi, profesormi a vychovávateľmi
- založte tínedžerský poradný orgán – podporí to váš program pre mládež a prispeje k zábavnej atmosfére, prípadne konzultujte výber filmov s učiteľmi a odborníkmi na mediálnu gramotnosť
- zabezpečte doplnkový vzdelávací materiál (tlačené alebo elektronické brožúry, prezetácie, úvodné videá)
- nepodceňujte dôležité témy a prelomové filmy a nevyhýbajte sa im len preto, že je náročnejšie ich spracovať
- pozývajte filmárov, filmových kritikov, či iných zaujímavých hostí, aby uľahčili spracovanie náročnejšieho obsahu
- organizujte tvorivé aktivity, napr. workshopy tvorby filmových plagátov, videohier alebo krátkych dokumentov
- účasť je kľúčová – zapojte mladé publikum do všetkých stránok premietania, od výberu filmu až po jeho propagovanie

FOTOGRAFIE:

BISTRIČIĆ, Sanja; CERIĆ KOVAČEVIĆ, Samir; MAGZAN, Anto a Zoe ŠARLIJA
Archiv našeho promítacího místa (Dokukino)